

Instytut Filologii Polskiej i Naukowe Koło Przekładowe „Przekładnia”
Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu
zapraszają na

I POZNAŃSKIE STUDENCKIE SPOTKANIA PRZEKŁADOWE

PASJA PRZEKŁADU

29–30 maja 2026 roku

Jak wskazuje najnowszy raport Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury, dla ponad połowy ankietowanych tłumaczek i tłumaczy przekład nie jest jedynym źródłem dochodu (Stowarzyszenie Tłumaczy Literatury 2025). Tłumaczenie dla wielu stanowi pracę dorywczą, hobby, a nawet pasję, której można oddawać się w czasie wolnym. O tym, że tłumacze to pasjonaci, świadczy również raport Stowarzyszenia analizujący dobrostan osób tłumaczących literaturę w Polsce (Rajewska, Sokołowska-Ostapko 2024), z którego wynika jasno: satysfakcja zawodowa respondentek i respondentów jest wysoka, a najistotniejszym czynnikiem warunkującym poczucie zadowolenia jest przyjemność płynąca z pracy z tekstem literackim.

Skoro pasja bywa częstym motorem dla pracy przekładowej, warto zapytać o konsekwencje takiego stanu rzeczy. Z jednej strony „zasada pasji” (*passion principle*; Cech 2021, 33-75), a więc przekonanie, że to wyrażanie siebie i samospelnienie powinny być czynnikami decydującymi o trajektorii kariery zawodowej, zdaje się korzystna na poziomie indywidualnym. Z drugiej strony coraz więcej mówi się o tzw. *passion tax* – pasjonaci więcej pracują, często bez dodatkowego wynagrodzenia i za gorsze stawki. Na poziomie społecznym zasada pasji może zaś prowadzić do pogłębienia nierówności społeczno-ekonomicznych i zawodowych (Cech 2021). Namysłu wymagają zatem konsekwencje tego zjawiska dla tłumaczy jako grupy zawodowej, zwłaszcza że badania nad habitusem europejskich tłumaczy wskazują, że są to osoby o bardzo wysokim kapitale kulturalnym i stosunkowo niskim kapitale ekonomicznym (Mogollón 2024).

André Lévy zauważał, że wieloznaczność wyrazu „pasja” implikuje cierpienie, obsesję, a nawet uzależnienie. Co więcej, zdaniem badacza, współczesny tłumacz pracuje (i cierpi) przede wszystkim w samotności (Lévy 1999, 161-172). Tłumaczenia można zatem postrzegać jako pracę emocjonalną (*affective labour*), która bywa zarówno wynagradzająca, jak i obciążająca (Koskinen 2020).

Temat pasji odsyła także do silnego ładunku emocjonalnego ewokowanego przez dzieło literackie poddawane przekładowi. Adekwatne przetłumaczenie warstwy emocjonalnej utworu staje się w ostatnich latach coraz bardziej popularnym tematem badań (Manasterska-Wiącek 2017, 2021; Bibik 2024; Dybiec 2024; Zabrocka 2017).

Niejednoznaczna i ambiwalentna, pasja jawi się jako żywioł stanów granicznych, odczuć intensywnych, choć nierzadko skrajnie różnych. Bywa święta, niszcząca, miłosna, a nawet szewska. Pasja patronuje również (w swojej pozytywnej odsłonie, oczywiście) naszej konferencji, podczas której mamy nadzieję przyjrzeć się razem z Państwem jeszcze innym jej odmianom – pasji translatorskiej i pasji przełożonej.

Nie sugerując konkretnych interpretacji, zapraszamy do zgłaszania referatów wpisujących się w poniższe proponowane obszary tematyczne:

- przekład emocji w przekładzie artystycznym, specjalistycznym, maszynowym;
- emocje w transferze międzykulturowym;
- emocje i stylistyka przekładu: ekwiwalencja emocjonalna, nacechowanie, wartościowanie;
- pozatekstualne wykładniki afektów (w komiksie, filmie, muzyce itp.) i ich przekład;
- zwrot afektywny w przekładoznawstwie;
- Translator Studies;
- przekład jako hobby vs przekład jako praca;
- translatorskie ekstazy i cierpienia;
- emocje tłumaczy i tłumaczek, emocje (?) AI;
- sympatie i antypatie, –fobie i –filie w tłumaczeniu i podczas tłumaczenia;
- przekład motywowany pasją, przekład zaangażowany, aktywizm translatorski;
- krytyka przekładu: kontrowersje, tłumaczenia polemiczne, tłumaczeniowe „virale”;
- czytelnice pasje: fandomy, tłumaczenia fanowskie, fanowska krytyka przekładu.

Zapraszamy do nadsyłania abstraktów na adres: przekladnia@amu.edu.pl **do 26 kwietnia 2026 roku**. O ich akceptacji poinformujemy drogą mailową około 10 maja.

Na podany adres prosimy przesłać uzupełniony formularz zgłoszeniowy.

Do udziału w konferencji **zapraszamy studentki i studentów** oraz **doktorantki i doktorantów** zainteresowanych przekładem w różnych jego odsłonach.

W programie PSSP przewidujemy **sesje referatowe, wykład plenarny**, który wygłosi **Dr Izabela Sobczak**, a także **warsztaty przekładowe** – nasze zaproszenie do ich przeprowadzenia przyjęli już **Dr Agnieszka Waligóra** (przekład poezji), **Dr Krzysztof Majer** (przekład prozy), **Dr Jakub Jankowski** (przekład komiksu) i **Prof. Jakub Lipski** (redakcja przekładu prozy dawnej). A w sobotę 30 maja w poświęconym przekładowi literatury dla dzieci wydarzeniu towarzyszącym w Bibliotece Raczyńskich weźmie udział **Prof. Magda Heydel**.

O szczegółach będziemy informować na profilu FB naszego Koła:
<https://www.facebook.com/Przekladnia>

Udział w PSSP jest bezpłatny.

Zapraszamy!

Do zobaczenia w Poznaniu!

Komitety Organizacyjny

prof. UAM dr hab. Ewa Rajewska

prof. UAM dr hab. Agnieszka Kwiatkowska

dr Aleksandra Wieczorkiewicz

dr Agnieszka Wójcicka

mgr Agnieszka Górna

mgr Kinga Mazurkiewicz

mgr Michalina Wesołowska

Bibliografia

Bibik Barbara, *Czułość piastunki. Jakie emocje wyraża Kilissa z Orestei Ajschylosa w polskich przekładach – i co z tego wynika?*, „Przekładaniec” 2024, nr 48, s. 122-149.

Cech Erin, *The Trouble with Passion: How Searching for Fulfillment at Work Fosters Inequality*, Los Angeles 2021.

Dybiec Anna, *Polskie przekłady opowieści wigilijnych Charlesa Dickensa (ze szczególnym uwzględnieniem emocji w tłumaczeniu literackim)*, rozprawa doktorska 2024.

Koskinen Kaisa, *Translation and Affect: Essays on Sticky Affects and Translational Affective Labour*, Amsterdam 2020.

Lévy André, *La Passion de Traduire*, w: *De l'un au multiple: traductions du chinois vers les langues européennes*, red. Viviane Alleton i Michael Lackner, Paryż 1999, s. 161-172.

Manasterska-Wiącek Edyta, *Potencjalne wykładniki napięć afektywnych w tłumaczeniach poezji dla dzieci*, „Rocznik Przekładoznawczy” 2017, nr 12, s. 249-263.

Manasterska-Wiącek Edyta, *O sile emocjonalnej i emotywniej przekładu. Eksperyment translatorski*, „ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA. Sectio N Educatio Nova” 2021, vol. 6, s. 317-328.

Mogollón Lía Durán, *Somewhere Between a Hobby and a Profession: An Approximation to a Translators' Habitus*, „Sociological Problems” 2024, vol. 56, nr 1, s. 114-137.

Rajewska Ewa, Sokołowska-Ostapko Adriana, *Tłumacze literatury w Polsce – poczucie zadowolenia z wykonywanego zawodu. Raport*, Poznań – Zielona Góra 2024, <https://stl.org.pl/wp-content/uploads/2024/09/Ewa-Rajewska-Adriana-Sokołowska-Ostapko-Tłumacze-literatury-w-Polsce-poczucie-zadowolenia-z-wykonywanego-zawodu.-Raport.pdf>.

Stowarzyszenie Tłumaczy Literatury, *Wynagrodzenia w branży tłumaczeń literackich w latach 2023-2024. Raport*, Kraków 2025, <https://stl.org.pl/wp-content/uploads/2025/10/Wynagrodzenia-w-branzy-tlumaczen-literackich-w-latach-2023-2024.pdf>.

Zabrocka Monika, *Emocje odzyskane w tłumaczeniu: o audiodeskrypcji artystycznej i przekładzie humoru*, „Przekładaniec” 2017, nr 35, s. 107-127.